

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyilttér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Szilágy-Somlyó, 1890. szept. 10.

(i) Közlekedésügyünk olyan kezekben van, a mely kétségen kívül biztosítja annak óriási léptekkel való előhaladását. Csak egy futó pillantást kell vetni azon néhány év sikereire, a melyek Baross Gábor miniszterségével összefüggésben vannak és minden kétségen felül magukon hordozzák az ő bátor és hatalmas szellemének nyomait. Nem akarunk mi a zónarendszer áldásáról hosszú dissertatiót tartani, — nem kívánjuk tárgyalni a közlekedésügygyel oly szoros összeköttetésben levő utunka fontosságát, — nem a mi tollunkra való örömujjongva beszélni a szervezendő hajógyárról s a Duna-gőzhajózás magyar hatóság alá vonásának nagy fontosságáról. Mindezek avatottabb tollat igényelnek, mint a miénk és hogy ez ügyek kellő méltatása s esetleg jóakaratu bírálása, esetleg szélesebb körben és hatással lehessen, nem egy vidéki kis lap hasábjain érhető el.

Azonban úgy hisszük, hogy Baross Gábor, a nagyszabású alkotások minisztere nem tartozik azon férfiak sorába, kiknek jelszava: „praetor minima non curat.“ Sőt ellenkezőleg teljes meggyőződésünk az, hogy a mi közlekedésügyi miniszterünk tudván azt, hogy cseppekből áll a nagy tenger, midőn a nagy tengert céljainak eszközéül felhasználni kívánja, ugyanakkor saját értékük szerint akarja megbecsülni a tengert alkotó cseppeket is. A legnagyobb folyam is csak a saját forrásából mindig csak csermely maradna, de a belé ömlő kisebb-nagyobb folyók, folyócskák és patakok megdagasztják annak hullámain, hogy hátára vehesse a közlekedés, kereskedelem és haza védelmének nagy alkotmányait. A száraz forgalom és közlekedés szempontjából nem elég csak a főbb vonalak irányának megalkotása, fenntartása fejlesztése; mert ezek is fejlődést, öregbedést várnak a besugárzó mellék összeköttetésekből. Épen azért, mert ez örök érvényű igazság, teljes mér-

tékben meg vagyunk győződve arról, hogy a közlekedésügyi miniszter előtt a vidék forgalmi ügye ép oly nagy fontosságu, mint a keleti összeköttetések megalkotásának országos érdeke, — mert a ki akarja a célt, akarnia kell az eszközöket is. Ilyen eszköz az országos nagy forgalomnál az egyes vidékek, vármegyék forgalmi- és közlekedésügye. Ezen körülményette köteleességünk, hogy még egyszer felemeljük szavunkat s habár röviden, rámutassunk a közlekedési és forgalmi eszközök és összeköttetések hiányaira és ferdeségeire.

Kezdjük azon, hogy október hó 1-én meg fog nyílni a deés-zilah-i vasút. Oly előny ez Szilágy megyére nézve, melynek fontosságát kellőleg mérlegelni még ma alig lehet. Ám e fontosság országos súlyt csak akkor fog nyerni, ha a már államosított vasutat — és a megnyitandó deés-zilah-i vasutat összekötő zilah-nagy-károly-sar-maság-sz.-somlyói helyi érdekű vasut forgalmi politikája teljesen beolvasztatik az északeleti vasut s illetve az állam keleti vasutjával összeköttetésben levő deés-zilah-i vasut forgalmi tarifájával. Csak egy néhány visszasságra kívánunk rámutatni. Nem egészségtelen állapot-e, hogy a szilágysági vasutra irányított terhet kifizetni csak N.-Károlyig lehet s igen különös fog lenni, ha majd a deési vonalról hozzánk küldendő terheket csak Zilahig lesz lehető feladni s ellenkezőleg fizetni. Minő alkalmatlan dolog az, hogy a mi vasutunkra jövők vagy azon menők csak N.-Károlyig válthatnak jegyet s feladott podgyászainak, míg a tovább szállítás feladásának ideje elérkezik — bármily értékes tartalmu legyen — az indóház előtt kell hevernie és a gyakran rövidre szabott idő miatt nyakra-főre szaladgálni, hogy ha maga felmehet a vasutra, podgyásza le ne maradjon.

Ezen kellemetlenségek miatt igen-igen sokan idáig is mellőzték a különben kényelmes vasuti irányt s inkább mentek tengelyen Csucsára, hol utazásuk egész céljáig egyszer kellett s kell jegyet váltani. Meg lesz-e ez a ké-

nyelmetlenség a zilah-deési összeköttetésnél is? Mert ha meg lesz, sőt esetleg Deesen is új átszarmazás kell ember és podgyász számára egyaránt: bizony mondjuk, hogy utirányát igen sok ember befelé is Csucsának fogja venni még ezután is. Kérjük azért a minisztert, hogy lehetőleg személy és podgyász árengység hozassék be, a mi helyi érdekű vasutunk és az összekötő vasutak között és szállítsák le az eddig hallatlan magas áruszállítási díjakat, a mely miatt a zilah-i és sz.-somlyói forgalom árának $\frac{9}{10}$ -e Csucsra felé irányítottatik.

Köutaink összeköttetése és fejlesztése nézve is volna igen sok elmondani valónk s főként az, hogy az utunkának és utunka pénzének központban tervezett és keresztül vitt beosztása nem igen felel meg a különböző vidékek méltányos igényeinek. De hát ezt magunk csináljuk magunknak s a kívülről zugalódók még eddig tudunkra nem fordultak a miniszter felügyelő figyelméhez.

Posta hálózatunk olyan kiterjedt, hogy e tekintetben kívánni valót alig hagy fenn, — de e hálózatnak összekapcsolásai oly hiányosak, hogy Sz.-Somlyóról hamarabb válthatunk levelet Párisból, mint például Hadadból, hamarabb Bécsből, mint a tőlünk 10 — 15 klmnyire fekvő Krasznáról. Ezen felül némely nagyfontosságú postavonalakon a járatok kevés száma még hátrányosabbá teszi a postaközlekedést. A sz.-esehi vonalon, mely Nagy-Bányának s Hadadnak viszen, mindennapi járat nem lévén, ha indítás után teszi fel valaki e vonal állomásain levelét, csak harmadnapra indul el, a mikor rendes körülmények között már rég el lett olvasandó küldetési helyén. Még visszább helyzet az, hogy Kraszna és Varsolc közt a postai összeköttetést beszüntették. Ha hát krasznai embernek varsolcival — a két község egymástól 6 kilométer — levelet akar váltani, levele csizér-vármező-zilah-varsolci — vagy megfordított — utat kell, hogy megfusson, a mely több mint 80 kilométer s hogy a helyzet még

TÁRCZA.

Ki ette meg a sült libát?

Az én Muki barátom költő; igaz, hogy német az istenadta, de azért oly szép magyar verseket csinál, hogy az akadémia előtti Petőfi-szobor szemében könyeket látott csillogni, a mint egyik darabját neki elszavalta. Különbön Muki ezt a dolgot csak a jó pápistáknak mondja el. Arról is meg van győződve, hogy Blaháné igazi furorét csak az ő dalaival csinálna, ha élénkelné például azt a gyönyörűséget, mi egyik büszkeségét képezi:

Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Kell-e bunda másvilágon?
Nem kell bunda, se köpenyeg,
Mert a pokol úgy is meleg.

Személyes tulajdonait illetőleg megjegyzem, hogy nagyon szereti a szép szemeket, de nem a borsó-szemeket. Hódításaira rettentő büszke, jó barátai el is indították néha a város határáig egy-egy illatos levélke titokzatos meghívásával, honnan Muki sokszor bőrig átázva került haza, kacagó szarkán kívül egyebet nem látva. Bátor is, elsütötte ő már a puskát is, — igaz, úgy kirepült a kezéből, hogy csak a jövő aratáskor találták meg egy nyulfekvésben.

Csinos székel városkában vagyunk, a pávista meg a kálvinista torony kacérkodva néznek a moldvai havasokra, szilárdan állnak, bár a „Nemere“ óriási zugással rázza ragyogó, büszke fejüket.

Arany János egyszer álmában a ravatalon látta anyját, kit az ő kóbor élete feletti bánat fektetett oda; nem tartóztatta semmi többé, elhagyta a reá nézve dicstelen színészetet, rongyosan, fáradtan, de hevülő szívvvel érkezett az édes apai házba, hogy kisírja bánatát az anyai szíven, hogy feledje eddigi pályája dicsőségtelen gyötrelmeit, megaláztatásait. Mukinak álma ellenkező volt. A szinpadon látta magát s anyja anygali mosolylyal csókolgatta babéros homlokát.

Dramáiról lesznek! — kiáltá Muki s ettől kezdve a legszigorubb elvonultságban élt. Tanubizonyságom Gyuri bácsi, a pápisták harangozója, hogy e perctől fogva egy üveg borocskát sem hozott neki. Hiába ögyelgett ott a szegény öreg, hiába sugdosá: „ígyál öcsém Demeter“, a muzsák kegyeltje hozzáférhetetlen fenségben irt és folyton irt. Muki teljesen megváltozott, senki emberfia nem mondhatja, hogy az ihletés e napjaiban Tisza Kálmán politikáját csak egy szóval is hibáztatta volna, sőt a városi rendőrkapitánnyal is meg volt elégedve, bár a zárórát hatvan perccel még előbbre tette.

Egy szép napon Muki ragyogó arccal jelenté, hogy szindarabja kész, még pedig egyhangulag ki-mondá, hogy az remek darab.

„Ki ette meg a sült libát?“

Dráma 13 felvonásban.

A mű hatalmas szerkezete imponált, sőt a patikáriusné határozottan kijelenté, hogy e darab kor-szakot fog alkotni. A műkedvelők versenyeztek a szerepekért.

Nyájas olvasóm, láttál már műkedvelőt? A műkedvelő olyan, mint a lánca, ha leteszik akkor is sir, ha felveszik akkor is sir.

Szegény Mukinak meggyűlt a baja.

— Muki ur, miért van az én meghívóm kék, a Gábrisné pedig piros betűkkel írva?

— Nagysád, tudja mi a mindegy?

— Mi?

— Ha valakitől 50 krajcárt akár kék, akár piros tintával kérnek.

— Muki ur, miféle szerepet adott az én Milcsikémnek? Nem engedem, hogy a leányom annak a kevély Lujzának szolgálója legyen.

— Asszonyom, hiszen ez csak játék.

— Tudom én, hogy csak játék, de az a kevély familia élte fogytáig dicsekednék, hogy az én leányom csak szolgáló volt.

— Hát legyen kisasszony.

— Jól van, de nem a Lujza, hanem az én Milcsikém fogja azt a nótát is énekelni, hogy:

„Bori-bori-borizü.“

— Ugyan nagysád, csak nem kívánja, hogy a sült libát is Milcsike egye meg?

— Azt egye meg a Lujza, úgy is elég so-vány.

— Az én nevem nem lesz Bombelesz, mondá Kajetár, inkább nem játszom.

— Hát légy Nabuchodonozor.

— Inkább leszek Habakuk, de Bombelesz soha.

— Hát te Dávid meg vagy elégedve szerepeddel?

— Meg.

— Akkor miért duzzogsz?

— Mert a világ szájára kerülne, ha a Milcsike akkor énekelné azt a nótát, hogy:

„Bori-bori-borizü“,

mikor épen nekem kell őt megcsókolnom.

— Jól van, hát a csókot kihagyjuk.

komikusabb legyen, mindkét esetben be kell szaladni C ucsára is, mely körülmény a távolságot 100 kméterre egészíti ki és csak a 4-ik napon érkezik rendeltetési helyére. Vajjon azon 6 kméternyi távolság postai összeköttetésének megnyitása nem sokszorosán kifizetné-e azt a kimondhatatlan nagy hátramaradást, bosszúságot és kárt, a melyet az összeköttetés megszakítása okoz egyeseknek, testületeknek, közigazgatásnak és törvénykezésnek egyaránt?!

Kérjük a nmélt. miniszter urat, — a kiro-
l a mint halljuk, a deés-zilah-i vasut meg-
nyitása alkalmából szerencsétlenül fogja me-
gyénket is, — gyors és erélyes kezével orvo-
solja meg e visszasságokat.

Eszmék a socialista mozgalmak köréből.

(Folyt és vége.)

Midőn tehát a socialismus a magántulajdont egészen elakarja törölni és annak helyére kizárólag a társastulajdont állítani, ezzel megsérti a természetes rend törvényét s oly szélsőséget hajszol, mely, miként minden szélsőség, csak romboló hatású lehet, s mely a társadalmi rendet kiemeli sarkából.

De hát hogyan jutott a socialismus ily szélsőségre? E gondolat talán csak úgy sisakostul ugrott ki valamelyik socialista vezér fejéből, miként Minerva Jupiteréből? A nélkül, hogy megvoltak volna a reális körülmények, melyek e gondolatot megteremtették? Nem! A mostani társadalmi és tulajdonrend, úgy, a mint a liberális gazdálkodás alapelvei szerint kifejlődött, maga az oka annak, hogy az említett szélsőség lábrakapott, és pedig az ellentét törvényénél fogva, mely szerint az egyik szélsőség a másikat szüli.

A cél, melyet a liberális capitalismus kitűzött magának, azzal, hogy minden ingatlan társas tulajdont átváltoztat magántulajdonná, csinosan el lett érve. Ezen állapotban a pénzgazdálkodás felszínre kerekedett. A tőke most már kinyújtja polyp-karjait minden birtok után, hálójába iparkodik vonni minden tulajdont, hogy a maga céljaira felhasználhassa. A tőke pedig természetesen aránylag csekély pénzcentrumokban halmozódik össze. E centrumokból ül ki a körzetre lesni a prédát, mint a pók. És mint hogy nem talál többé szilárdan megkötött tulajdont, mely neki ellenállhatna, azért nagyon könnyen megy neki a dolog, hogy vétel, kölcsön vagy uzsora útján minden magánbirtokot magához vonjon és azokat a maga érdekeire használhasson föl.

Ámde a néhány dúsgazdag kézbe koncentrált tőke ezen föltétlen uralma, egy jelentősü a néptömegek elkoldulásával, melyek nem örvidenek azon szerencsének, hogy pénzes zsákokkal gazdálkodhatnak. A tőke csak számolni tud. Az pusztán számoló gép. A munkás nép nyomora iránt nincs

— Inkább hagyjuk ki a nótát.

Az előadásnak várt estéje végre megérkezék. Hat felvonás megy remekül. A Milcsike fujja torkaszakadtából:

„Bori-bori-borizú.”

Dávid és Kajetár csendesesen félrevonulva isznak. Hat kupás üveg állt már előttük üresen, Kajetár azt vitatta, hogy Apponyi Albert lesz a kormányelnök, Dávid pedig azt, hogy Csanády Sándor.

— Dávid! Kajetár! hallatszik Muki hangja, jöjjetek gyorsan, a ti jelenetek következik.

Dávid és Kajetár a hetedik üveget bontották fel.

— Megy a fránya.

— Apámnak se mozdulok.

— De akkor vége lesz az előadásnak, tördelé Muki.

— Bánom is én.

— Én se bánom.

A zürzavarban megjelenék a patikárius hatalmas Nero kutyája is. Itt mindenkinek van szerepe, én is választok egyet magamnak, gondolá Nero.

Az elbizakodott Nero is elsőrangú színész akart lenni s épen a cimszerepet választá.

A sült liba ott volt egy széken, nem jöven még el az ő órája.

Mit tett Nero? Segített Dávidnak és Kajetárnak idő előtt befejezni a darabot.

A közönség nyugtalan volt s végre a tömegeből egy hatalmas hang hallatszék.

— No lássuk már, ki ette meg a sült libát?

— Hát, kérem, megette a kutya! — szólt Muki könybe borult szemekkel s a függöny le-
gördült.

Gyula.

szíve. Neki mindegy, akármilyen módon intézi a hálójába került magántulajdonos a maga sorsát, csak azon adósságot tisztázza le, melylyel neki — a tőkének — tartozik. Ha ezt nem cselekszi, a tőke azzal nem törődik, hogy fizetése képtelenség forog fenn. Ha nem fizet, kiveti a birtokából. A számításnak be kell ütnie. Azt is hiába mondanók a magántulajdonosnak, hogy kerülje a tőke hálóját. Minthogy most mindenben a pénz uralkodik, a magántulajdonos szintén nem boldogulhat megfelelő nagy pénzüsségek nélkül. Ha pedig magának nincs, önkénytelenül is a nagy tőkéhez van utalva. Így aztán a tőke, a nép összes vagyonát magába szívja fel, míg mások, kik a tőke pénz centrumában nem ülhetnek, koldusbotra jutnak.

De ime jő a socialismus és háborút üzen a tőkegazdálkodásnak. Nem akarja tovább tétlenül nézni a nép elkoldusodását. Meg akarja buktatni a tőke uralmát s helyette népgazdaságot alapítani, mely szerinte hivatva lenne a munkásosztály sorsán segíteni. Azt elismeri ugyan, hogy a Capitalismus a népgazdaság fejlődésében szintén fokozatot képez, és a fokozatnak meg is volt a maga jogosultsága. De most már túlhaladott álláspont. S mert túlélté magát, el is fajult s most már Alpesként nehezedik a népeletre. Tehát harcolni kell ellene, minden áron mepbuktatni, s ezzel új korszakot nyitni a nemzetgazdaság terén. Ez új korszak a socialismus korszaka.

De mi képezi lényegét ezen új népgazdaságnak, melylyel a socialismus ki akarja ütni nyeregéből a tőkét? Épen ellentéte annak, a mit a tőke teremtet. A tőke minden társas tulajdont magántulajdonná változtat; a socialismus megfordítva minden magántulajdont társastulajdonná akar változtatni. Ne legyen többé jogosult semmi magántulajdon, legalább a mennyiben az termelő tőke és ingatlan tulajdon volna. Ezen túl csak társas, vagy kollektív tulajdon léteznék.

E tüneményben nincs semmi meglepő. Nincs mit csodálkoznunk a fölött, hogy ha egy párt szemtanuja lévén a tőke fektelen garázdálkodásának, melylyel minden társas tulajdont magántulajdonná változtat, azt a maga hálójába keríti, s azzal a népet tönkreteszi — egyszerre a másik szélsőségbe megyen át és minden tulajdont társas tulajdonná akar változtatni, hogy elvonja a tőke uralma alól.

Egyik szélsőség a másikat szüli. Ez oly alapelv, mely a dolgok természetén alapul s mely épen azért mindenütt ismétlődik, a hol a dolgok egyik oldalán már szélsőségbe csaptak át.

A socialista elv, épen azért, mert másik szélsőségbe megyen át, szintén tarthatlan és összeütközik a reális viszonyokkal, mint a tőke tanai. S azon kívül, hogy keresztülvihetlen, a népen sem volna képes segíteni.

De annyi kétségtelenül áll, hogy a socialismus e szempontból is a jelenlegi társadalmi rendben gyökerezik; mert ez az, mely excentrikus jellegénél fogva szükségképp a másik szélsőséget idézte elő.

Falusi.

Különfélék.

* **A király Székelyhídon.** A király Székelyhidra Károly Lajos főherceg, Kálnoki gróf, Bauer br. s Orcy br. miniszterekkel, a két főhadsegéddel, három szárnysegéddel, a főlovászmesterrel s a főkonyhamesterrel utazott. A hadgyakorlatok alkalmával a király vendégei Hein Ottó százados az Egyesült-Államok, Deines őrnagy Németország, de Torcy alezredes Franciaország, Daville Cecil százados Nagy-Británia, Brusati lovag alezredes Olaszország, Mendoka Andrada őrnagy Portugália. Coanda lovassági századparancsnok Románia, Zujeff ezredes Oroszország, Espinosa ezredes Spanyolország és Tevfik bey alezredes Törökország katonai attachéja. — Ferenc Ferdinánd főherceg nem lesz jelen a székelyhídi hadgyakorlatokon.

* **A király gyakorlatok alatt az Érmellékre érkező katonai kitünőségek a következőképpen lesznek elhelyezve:** Albrecht főherceg, b. Piret Jenő lovassági tábornok, Beck Frigyes tábornagy, Vilmos főherceg és Beckerkiun Károly ezredes, továbbá Horsetzky Adolf ezredes, Frank L. alezredes, Dankl Viktor kapitány, Krismanic Ervin kapitány, Schirmebeck János kapitány, Schönaich Ferenc ezredes, gr. Breda Lajos őrnagy, gr. Chotek Ernő huszárkapitány a monospetrii Klobusicky-kastélyban; Hanke Tódor kapitány, Ujházi monospetrii jegyzőnél; Ottó főherceg a Klobusicky-kastélyban, gr. Hompesch-Bollheim Ferdinánd őrnagy s Lobkovitz Ferdinánd herceg, huszárszázados, az új monospetrii községhez; Erdődi Pálffy Miklós herceg hadnagy, Majornénál M. Petriben. utóbbi három segéd-tiszt; dr. Hücl Ede, ezredorvos a kastélyban; Kohl Imre kapitány Ujházy jegyzőnél; a törzsfőszázad a román papnál és a szőlőházban; a lovasosztály tisztje Simaynál Margittán; Barbini Gusztáv főhadnagy Ujházy jegyzőnél, továbbá az iroda s nyomda a m. petrii kastélyban. Ezek a vezérkarhoz tartoznak. Bírálók és segédek lesznek: Windischgrätz herceg, lovassági tábornok, Prévost Ferdinánd lo-

vassági százados Altman Józsefnél Margittán; gr. Grünne Fülöp tábornagy s Friedl főhadnagy Bónyi A.-nál Margittán; Frigyes főherceg és Elek Lajos kapitány a mőki apátság uradalmánál Margittán; ugyan e városban lesznek elhelyezve báró Szvetenay Antal vezérőrnagy s br. Wattenwyl Albert a kath. plébánosnál; Dávid Emil vezérőrnagy és Zándonati Lajos hadnagy Kassainál; Lobkovitz Rudolf herceg vezérőrnagy dr. Sugárnál; gr. Üxküll Sándor vezérőrnagy dr. Szántónál; Galgócy Antal vezérőrnagy Horváth gyógyszerésznél; Forinyák altábornagy Büttger Jánosnál; Némethy Ágost táb. Harstein Lipótnál; Stanger Vilmos táb. Fridman Jakabnál; Fabinyi Lajos táb. és Jenő főherceg ezredes a mőki apátságnál; Cibulka Hubert ezredes Büttger Ferencnél; Guneschey Kamillo ezredes Kallós Jakabnál; Latschey Gyula ezredes a mőki apátságnál; Potivrek Oszkár ezredes Kovács ügyvédnél; Szaszkievic Sándor őrnagy és Daler Hugó kapitány Farkas ügyvédnél.

* **József főherceg Debrecenben.** József főherceg Ö Fensége szept. hó 9-dikén, kedden este 9 óra 35 percekő Ér-Mihályfalva felől érkezett Debrecenbe s a város ötös fogatán bevonult a „Biká“-ban berendezett szállására. Másnap, szerdán, reggel 8 óra 6 percekor ugyanide érkezett első szülő fia József Ágoston főherceg Ö Fensége cs. és kir. gyalogos hadnagy Tátra-Füredről Holdházy apát-kanonok kíséretében. Az ifjú főherceg, a ki ezuttal látogatta meg először Debrecen-t, a város egy négyes fogatán jött be. — József főherceg Ö Fensége szerdán reggel szemlét tartott az itt összpontosított honvéd ezredek felett s fiával együtt esütőtűkön reggel 8 óra 27 percekor utazott el.

* **Tanító választások.** A sz.-szl. noki ev. ref. egyházmegyébe kebelezett t.-szarvadi egyházközség kántor tanítói állomásán Bartha Dezső elnöklete alatt folyó hó 7-én Péter Ferenc, — a lelei tanítói állomásra pedig Botka Károly elnöklete alatt Antal Gyula tanítók választották meg. A nehéz de nemes munkához erőt és kitartást kívánunk.

* **Halálozás.** Mult hó 31-én meghalt Kolozsvárott Szabó Károly, az ottani egyetemen a történelmi tudományok ny. r. tanára. Az elhunyt nagynevű történetbuvár 1824-ben született Körös-Tarcsán, hol atyja ref. lelkész volt. Középiskolai tanulmányait a debreceni főiskolában végezte, majd Kémárkon hallgatott jogot. Viszontagságos életpályája végre Kolozsvárra vezette őt, hová az egyetem felállításakor a történelmi tudományok tanárává nevezetett ki, ugyanitt a ref. főgymnasiumban a görög nyelvet is tanítván. Legnagyobb műve a Régi Magyar Könyvtár, melynek utolsó kötetét haláláig írta, de be nem fejezhette. Nugodjék békében!

* **A földmívelésügyi m. kir. miniszterium hirdetményt** boesátott ki a filloxerás szőlőnek a gyérítő eljárás útján való fentartáshoz szükséges szénkének, fecskendő készülékek és szénkének ára: a) a túrói gyárban, — Trencsén vármegye, vasutállomás Zsolna, — métermázsánként 15 frt; b) az állami szénkéngraktárakban métermázsánként 15 frt; c) a bizományi raktárakban ezen 15 frtnyi áron felül a raktárkezelő hatóság vagy testület, az utolsó vasutállomástól a raktárhelyiségig való tengelyfuvar költségének fedezése fejében és raktárkezelési díj címén bizonyos mérsékelt pótlilletéket vett ki, mely a szénkének árához hozzá számítható. A szénkénevező fecskendők pedig ez idő szerint kétféle szerkezetben kaphatók: a) a franciaországi (Vermorel féle) Excelsior-készülékek, az eddigi 30 frtnyi ár helyett darabonként 25 forintjával; b) hazai gyártmányu (Muschinek-féle) hungaria-fecskendők darabonként 30 forintjával. Ez utóbbi fecskendők, az alább felsorolt állami bizományi raktárakon kívül az előálító Muschinek János géplakatosnál is rendelkezők (Budapest. II., kapás-utca 17.). Már most megjegyeztetik, hogy ugy az állami, valamint a bizományi raktárak a kövelenül Franciaországból hozatott, illetőleg a nevezett géplakatos által előállított fecskendő készülékeket csak addig fogják raktáron tartani, míg a m. kir. államvasutak gépgyára ezen fecskendő készülék gyártását meg nem kezdi. Azon időponttól fogva, midőn e fecskendők az államvasuti gépgyárban fognak előállítani, — mi előreláthatólag a folyó év őszén fog bekövetkezni s miről a közönség annak idején hirdetmény útján értesíteni fog, — az állami és a bizományi raktárak csakis nevezett gépgyárból származó fecskendőket fognak raktáron tartani. Az államvasuti gépgyárban előállítandó készülékek szintén a fent megállapított áron, t. i. az „Excelsior“ szerkezetűek 25 frtjával, a „Hungaria“ szerkezetűek pedig 30 frtjával fognak áruba boesáttatni. A kettő közti öt forint árkülömbiséget, az utóbb jelzett szabadalmozott szerkezetű fecskendőkért a szabadalmozott tulajdonosának fizetendő öt forint szabalmi díj okozza. Megjegyeztetik végül, hogy az államvasutak gépgyára azon időponttól kezdve, midőn a szénkének fecskendő készülékek gyártását megindítja, egyszerűsmin az elromlott készülékek javítását is elfogja vállalni. Szénkéneget lehet közvetlenül a túrói gyárból rendelteni; mely esetben a megrendelés a „rajeci szénkéneggyár igazgatóságának (Dieling Gusztáv menőnk urnak)“ címezve, Bécsbe, IX., Fluchtgasse 2. intézendő. Szénkének, fecskendő készülékek és tartányok iránti megrendelések még a következő állami és bizományi raktárakhoz intézhetők: a) a budafoki állami raktárra nézve a budapesti, b) a tarcali állami raktárra nézve a tarcali, c) az érdiőszegi állami raktárra nézve az érdiőszegi, d) a ménesi állami raktárra nézve a ménesi vincellérskola igazgatósághoz; e) az egi bizományi raktárra nézve Eger város tanácsához, f) a beregszászi bizományi raktárra nézve a beregvármegyei gazdasági egyesülethez, g) a medgyesi bizományi raktárra nézve Medgyes város tanácsához, h) a pécsi bizományi raktárra nézve Pécs sz. kir. város közönségéhez, i) a veszprémi bizományi raktárra nézve a veszprémvármegyei gazd. egyesülethez, j) a gödöllői bizományi raktárra nézve a gödöllői borászati szövülethez. Megjegyeztetik, hogy mindazok, a kik szénkéneget vagy fecskendőt vásárolnak, egyidejűleg megküldetik a miniszterium által erre nézve kiadott kezelési utasítás. Tudvalevő dolog az, a mire az érdekeltek az említett kezelési utasításban is figyelmeztetve vannak, s amire e helyt újból felhivatik figyelmük:

hogy a szénkéneggel való gyéritő eljárást az évnek három szakában lehet sikerrel keresztülvinni; és pedig: a) a tavaszi gyéritő — a föld fagyának föngedése után — a szőlő nedvkeringésének megindulása előtt; tehát március hó folytán. az időjárási viszonyok közt, melyek esetleg a tavaszi gyérités keresztülvitelét akadályozzák; vagy olyan nyirkos és kötött agyagtalajokban, melyek őszkor és tavaszkor nem bírnak eléggé kiszikkadni: a nyári gyéritést a szőlő elvirágzása után június hó második felében és júl. hóban lehet sikerrel keresztülvinni; végül c) a harmadik gyéritési időszak az ősz, vagyis a szüret utáni idő, mielőtt a fagyok beállanak, tehát október és november hónapok. Azoknak a kik állami, vagy bizományi raktárból szénkénegét kívánnak nyerni, vonatkozó megrendeléseiket — hogy azok figyelembe vehetők legyenek — legalább két hónappal azon gyéritési időszak beállta előtt, a mely időszakban az eljárást keresztülvinni óhajtják, az illető raktárkezelőséghez kell juttatniok; és pedig a) a ki a tavaszi, tehát márciusi gyéritésre kíván szénkénegét nyerni legkésőbb január hó 1-ig; b) a ki a nyári, tehát júniusi gyéritésre kívánja a szénkénegét; legkésőbb április 1-ig; és c) a ki őszkor akar gyériteni: legkésőbb augusztus 1-ig (az időre kivételesen szeptember hó 10-ig) az illető raktárkezelőséghez kell, hogy juttassa vonatkozó megrendelését, ugy a szénkénegre, valamint az eszközökre és tartányokra nézve is. A jelzett határidő beérkezett megrendelések foganatosításához szükséges szénkéneggel, tartányokkal és eszközökkel a raktárak az illető gyéritési időszak beálltáig fel fognak szereltetni, úgy, hogy ezen megrendeléseket kellő időben foganatosíthassák. A határidőn túl beérkező megrendelések azonban csak annyiban fognak figyelembe vétetni, a mennyiben azt az idején érkezett megrendelések foganatosítása után netalán szabad rendelkezésre maradó készletek megengedik. A szénkéneg szállítására jelenleg háromféle tartányok vannak használatban, és pedig: 1. a mintegy 500 kgm. és 2. a mintegy 100 kgm. ürtartalmu vashordók, továbbá 3. az újabban használatba vett — 25 kg. ürtartalmu — csavarrázzal elzárható cinkbádó tartányok 1. Az 1. alattik első sorban lehetőséggel a szénkéneggyár és a raktárak közti forgalom ellátására lévén hivatottak: a mennyire lehetséges, kerülendő lesz az, hogy a nagyobb tartányok a magán megrendelések foganatosítása céljából vétessenek igénybe. 2. A raktárakból aránylag távolabbi vidékekre irányuló vasuti szállításokra alkalmasabbak az 1 mm. ürtartalmu kisebb vashordók. Miatán azonban ilyenek a miniszteriumnak aránylag korlátozott számban állanak rendelkezésre, s így azokat nagyobb számban hosszabb időre ki nem kölcsönzheti egyes birtokosoknak, ha nem akarja, hogy az egész forgalomban fennakadás álljon be: kívánatos, hogy azok a birtokosok, a kik aránylag nagyobb mennyiségben akarnak szénkénegét készletben tartani, az e célra szükséges hordókat a miniszteriumtól az eredeti beszerzési áron megvásárolják. Ilyen vastartányokból ez időszertint rendelkezésre áll: a) 100 darab poroszországi (Laurehüttei gyártmány), áruk a zsolnai állomáson átadva 27 frt; (ezeket tartják eddig a legjobbaknak, minthogy nincsenek szüggesselve); b) 1200 darab franciaországi, ezeknek ára az állami vagy bizományi raktárakban átadva, darabonként 17 forint. Ezek eddig jó szerkezetűnekél fogva jól használhatóknak bizonyultak: és végül c) 100 darab hazai gyártmány, melynek ára darabonként 15½ forint; ezeknél eddig az a hátrány találtott, hogy a szénkéneg-tartályok által igényelt 10 légköri nyomást nem állják ki. 3. Miatán a szőlőkben — különösen meredekebb fekvésű helyeken — még ezen kisebb vastartányok használata is gyakorlati nehézségekkel van egybekötve, a szénkéneg könnyebb kezelhetése céljából készítettett a miniszterium kisebb, 25. kg. ürtartalmu bádógtartányokat, olyan kosarakban elhelyezve, melyek egyrészt a vasuton és kocsin való szállításnál a tartányokat sérüléstől megóvják és másrészt lehetővé teszik, hogy a szénkéneggel töltött tartányokat a kocsra erősített kötélszájjal egy-egy munkás hátára emelve, a legmeredekebb helyekre is könnyen elvihesse. Egy másik, nem kevésbé figyelembe veendő előnyök ezen kis tartányoknak az, hogy a miniszterium által igen mérsékelt áron — kosarastól együtt darabonként 2 forint 75 kron — becsátattnak a közönség rendelkezésére; és így ezen tartályokat mindenki nagyobb megterhelés nélkül beszerezheti. Igen kívánatos, hogy azok a szőlőbirtokosok, a kik szőlőiket állandóan gyériteni akarják, néhány ilyen tartányt saját számlájukra szerezzenek, hogy ily módon az igényelt szénkéneg a legközelebbi raktárból saját tartányaikban hozatva, azt tetszés szerinti időben használhassák fel — nem lévén a tartányok záros határidő alatti visszaszolgáltatására kötelezve; s e mellett még a vasuton is — tetemesen könnyebb tartányokban szállított szénkénegért aránylag kevesebb szállítási díjat fizetnek. Annak pedig, a ki állami tartányában — vashordóban — hozatja a szénkénegét, szintén módjában áll a hordóban a gyérités befejezte után netalán visszamaradt anyagot saját kis tartányába átírítva, az állami hordót a 3 havi határidőn belül visszaszolgáltatni. A kik ilyen tartányokat óhajtanak szerezni, vonatkozó megrendeléseiket a legközelebbi és raktár kezelőséghez intézhetik. E tartányok megrendelésére nézve ugyanazon határidők érvényesek, mint a szénkéneg rendelkezésére. Mirdaz, a ki nem a saját tulajdonát képező, hanem állami tartányban vásárol szénkénegét, térítvényt állít ki a raktárkezelőnek azon kölcsön nyert tartányokról, melyekben a szénkénegét átveszi és kötelezettséget vállal arra nézve, hogy a tartányt azonnal a gyérités befejezte után, de mindenesetre legkésőbbben az átvételtől számítandó három hónap lejártával, teljesen jó állapotban, bérmentve visszaküldi azon raktárba, mely a szénkénegét kiszolgáltatta; egyszerűs mind kötelezi magát üres tartánynak a raktárból a gyárba való visszaszállításával járó költségeket is megtéríteni. A ki ezen kötelezettségének eleget nem tesz: a) mindaddig, míg a tartányt vissza nem küldte — további megrendelésének figyelembe vételére nem számíthat; b) az átvételtől számítandó három havi határidő lejártával olyannak tekintik, mint a ki az addig vissza nem küldött tartányokat megvásárolta s ennél fogva a raktár — az ő költségére — a visszatartotthoz hasonló új tartányokat

szerez be, melyek ára tőle beszederik; és pedig: az 500 kgos tartányok ára fejében 50 frt, az egy métermázsás és a 25 kgos tartányokért pedig a megállapított összegek; c) a mennyiben a kölcsönvett tartány sérült állapotban küldetnék vissza, az illető raktárkezelőség a tartányt az érdekelt fel költségére kijavíttatja. Felhívatik végül az érdekeltnek figyelme arra, hogy hasonló bizományi raktárak felállítását a miniszterium mindazon érdekelt borvidékeken engedélyezni hajlandó melyeknek közelében még ilyen raktár nem létesítettett; és a hol a felállítandó raktár kezelésére akár valamely hatóság, akár pedig az illető vidék védekezési szövetekezte, avagy gazdasági, vagy borászati egyesülete vállalkozni hajlandó; akként, hogy — anyagi felelősséget vállalva a bizományba nyereendő eszközök és anyagok értékeért — egyszerűs mind kötelezi magát arra, hogy a raktárt a miniszterium által előírandó elszámolási módzatok mellett fogja kezelteni.

*** Európa népessége fogy.** Már több alkalommal rámutattunk, hogy Franciaország lakossága a helyett, hogy évek multával folyton nőne, végzetesen fogy, úgy hogy attól lehet tartani, hogy Franciaország elfogja veszteni hatalmi állását. Leroy Beaulieu híres nemzetgazda és statisztikus kimutatja, hogy ebben a században a születéseknek nemcsak az abszolút, hanem a relatív száma is igen jelentékenyen megfogyott. Így p. o. 1801—1888-ig 1000 ember után a születések száma 323-ról 234-re szállottak le. Egyedül az 1890—1888, közti időszakban 263-ról 234 szállott le. Hasonlóképpen a házasságkötések száma is folytonos csökkenést mutat. Különben a lakosság fogyása nemcsak Franciaországra szorítkozik, hanem az egész civilizált Európában érezhető, bár nem oly mérvben, mint Franciaországban. A többi között még Ausztriában és Magyarországhozan eléggé kedvezőek a születési viszonyok. — Az 1865—1883. közti rövid időszakban a szülöttek száma a következő esést mutatja: Olaszországban 383-ról 369-re, Poroszországban 391-ről 363-ra, Bajorországban 369-ről 362-re, Németalföldön 359-ről 311-re, Svájcban 355-ről 325-re, Belgiumban 314-ről 305-re, Angliában 355-ről 337-re, Skóciában és Írthonban 249-ről 236-ra. Ennek az esésnek okát pedig Leroy Beaulieu a kor intézményeinek demokratizálásában találja. Ugyanis mennél demokratikusabb lesz egy nemzet, minél inkább elszakítja magát az egyed a régi hittől, a régi világnézetektől; minél inkább törekszik az életfeltételek egyenlősítésére: minél inkább tűzi ki a gazdaságot legfőbb életcélul, annál inkább apad az újszülöttek száma. Ez az irányváltozás Franciaországban éppen e század elejével vette kezdetét. — Minden mai nevelés — ugymond Leroy Beaulieu — oda irányul, hogy az ember szívéből az alázatosság érzését kiűzze, minden bilincset, mely a szabadságot zabolazza, elviselhetetlenné tegyen. Az a vad egyenlőségi kedv, mely minden egyedben abban nyilvánul, hogy a másik fölé emelkedjék, áthat minden osztályt, egész a kunyhókig. Ezek az érzelmek, ezek a világnézetek nem tesznek hajlandóvá a házasságkötésre és több tagból álló család alapítására. Mivel itt a baj a szellemi állapotban van, azért nehéz orvosszert találni. De talán lehetne segíteni a bajon a katonai szolgálat és a házasságkötések megkönnyítése által.

*** Fölhívás.** A földmíveléssel foglalkozó gazdaságközönséget tisztelettel figyelmeztetni van szerencsénk, hogy a rohamosan érkezett megrendelések a mult szezonban olyan munkahalmaz elé állítottak bennünket, hogy csak erőfeszítéssel voltunk képesek a gazdaságközönség kíváncsiának eleget tenni. Ezt szem előtt tartva szükségesnek tartjuk már most jó előre azzal a tiszteletteljes figyelmeztetéssel járulni a nagyérdemű gazdaságközönséghez: méltóztatásnak ezentul megrendeléseikkel bennünket a kellő időben megtisztelni, hogy a szállítás pontos határidejét betarthassuk és elősegithessük, hogy a szükséges gazdasági eszközök a gazda rendelkezésére idejében kéznél lehessenek. Tisztelettel: Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat“ üzietvezetősége, Budapesten, külső váci-ut 7. szám.

Irodalom.

— Gróf Szápáry Gyuláné arcképe. „A Hét“ legújabb száma egy rendkívül érdekes arcképet közöl borítékján, a miniszterelnöknek arcképét, mely ezuttal először jelenik nyomtatásban és ez sem mai arckép, hanem egy régibb fénykép után készült, mikor más, a mostanított teljesen elűtő divat járta, más szabásu ruha, más fejdísz, más legyező. „Hogy ezeket az annyira distinguált arcvonásokat a mi képünk egy régi portrait alapján tünteti elő, — írja a „Hét“, — annak oka az, hogy a grófné azóta, mióta e portrait készült, nem photographáltatta le magát. A mi meglehetősen jellemző. Mert ha Taine, a philosoph megtette azt, hogy soha se ült fényképezés elé: az egy nagy bölcsesznél hiúság is lehet. De hasonlóan eset egy főúri hölgynél, a kit — melleleg szólván — a társaságban vezérszerep illet meg, más nem lehet, csak önmegtágadás.“ Különös actualitást nyer a kép közlése az által is, hogy a színészeti kiállítás megnyitásán gróf Szápáry Gyuláné képviselte a kiállítás védnöknőjét Mária Valéria fő

hercegnőt. A kép a grófnőnek egyetlen létező arcképéről lett másolva és a miniszterelnök íróasztaláról került „A Hét“-be

— „Ország-Világ.“ (Október-december.) Az „Ország-Világ“, e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely Benedek Elek gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az újévvél fennállásának tizenegyedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy hangzatos programra volna szüksége. Az „Ország-Világ“ rendes tartalma: két regény, több novella, tárcák, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajzok, közlemények a nők részére. „Nők Világa“ címen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatkép, divatlevél, háztartási, kertészeti teendők és egyéb nőket érdeklő apróságok vannak közölve. Az „Ország-Világ“ előfizetői évenként hat művészi becsü fény- és színyomatu műmellékletet kapnak s ezen kívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívül ünnepi szám, melyet míg nem előfizetők csak 50 kr-ért szerezhetnek meg, a következő év. új előfizetők is ingyen kapják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékos ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arcképét közlő s ugyanazok nagyérdemű dolgozatát, névalírásuk hasonmásával. Ilyen volt 1889-ben a fiatal írók ünnepi száma, melyben 50 fiatal író szépirodalmi dolgozata és arcképe van közölve. E nagybecsü számot, melyhez egyszerű műmelléklet is jár, az 1890-ik évfolyamában belépő előfizetők ingyen kapják. Az „Ország-Világ“ a mellett, hogy egyetlen lap mely műmellékleteket ad előfizetőinek, még az előfizetésnél is nyújt kedvezményeket. Nevezetesen a „Budapesti Hírlap“ és az „Egyetértés“ e közkedveltségű politikai lapok előfizetői 10 frt helyett 8 frtért rendelhetik meg; nemkülönben 8 frtért fizethetnek rá elő a tanítók és tanítónők is. Igen érdekes a nagy gondnal szerkesztett talány-rovat is, s a megfejtők közt minden héten kiöröltatik egy becses könyv, eredeti rajz vagy zenemű. Az „Ország-Világ“, miután minden számában van 10-15 önálló, teljesen befejezett közlemény, bármely számtól kezdve megrendelhető. A megrendelés könyvkereskedők útján is történhetik. Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek. Előfizetési feltételek: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr, egy óra 85 kr, egyes szám 20 kr. Az „Egyetértés“-sel együtt egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt. A „Budapesti Hírlap“-pal együtt rendelve: egész évre 22 frt, félévre 11 frt, negyedévre 5 frt 50 kr, egy óra 1 frt 90. Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postautalványon — a kiadóhivatalba (Budapest, kecskeméti-utca 6. sz.) küldendők.

C S A R N O K.

Mikor az akác virult.

Írta: *Nina.*

(Folytatás.)

VII

Széni Pálma a nevelő eltávozása óta bus és szomorú. Mintha ráragadt volna az a mély emésztő busongás, mely Vértess Gyulán volt észlelhető az utolsó hetek alatt. Valami titokt bú lopta be magát lelkébe, mely Pálmát szótlanná, ábrándozóvá, merengővé tette. A társaságot nem kedvelte, kereste a magányt még jobban mint azelőtt; folyton ott bolyongott a kert nagy fái alatt, mintha keresne valamit, a mi elveszett. Még a zongorázást is unta, pedig ez ideig ez volt legnemesebb szórakozása. Egyedül ha Andor cimbalmozott . . . rátámasztá halvány fényes tekintetű bodros fejét a nyulánk ujjú kicsi kézre . . . és . . . és epekedett az után, a ki Andort cimbalmozni tanította. Mintha valami titkos betegség emésztette volna az ifjú szép alakot . . . oly fáradt, oly beteg volt.

Ősszel Andor Pestre távozott az egyetemre és Pálma egyedül maradt bánatos szívével. Széni Margot aggódva kísérte leánya minden lépteit . . . úgy fájt neki, hogy leánya szenved. Férjétől kérdezte, nem volna e jó valami társalkodónét hozni a leány melé. De midőn Pálma e tervről értesült, határozottan kifejezte, hogy neki nem kell.

Nem kellett . . . mert más után vágyott . . . Egy téli estén arra kérte a mamát, hogy ő is cimbalmozni akarna tanulni . . . nem tudja miért, de unja a zongorát . . . Széniné nem is sejtette, mi dul a leány lelkében . . . mily parancsszó az, melynek Pálma engedelmeskedik . . . rábirta férjét, hogy keressenek egy tanítót. Széni a volt nevelőre gondolt, de mivel tudta, hogy az már a k . . . ráliskolánál alkalmazva van, gondolta nem lesz hajlandó a tanári állást a nevelőivel újból rövid, időre felcserélni és azért ismét a napilaphoz fordult. A kishirdetések rovatában olvasni lehetett: „Kies fekvésű

vidékre egy ifju leány mellé cimbalom tanítót keresek.“ Técső p. r. — És e hirdetésre a legelső ajánlat Vértess Gyulától érkezett, a ki azt ígérte, hogy a tanév végén Técsőre jő és két hónap alatt megtanítja Pálmát az új művészetre. Pálma kijelentette, hogy ő várni fog addig . . . úgy is ismerik már Gyulát és ne is jöjjön új alak a házhoz. Ime Pálma csakugyan jó médiumnak bizonyult . . . engedelmesskedett vakon a sugalt parancs szavának . . . Vértess Gyula tehát mégsem bucsuzott örökre . . . hanem csak rövid időre, mert a következő június végén ismét Técsőre jött..

VIII.

Pálma újból üdül . . . újból vidám . . . ismét nevet, ismét boldog . . . mert a nevelő, azaz a szép tanár most már ő érte mindig mellette van . . . Ragyogó tekintettel tekint a deli ifju férfira, annak lángoló szemeibe, a mint mellette ül és a kicsi ütőkel meg-megrezegteti a mollhangok kifeszített húrjait a cimbalmon. De nem ez a legboldogítóbb . . . ah, sokkal boldogabb Pálma mikor ő és Gyula ketten a parkban csak egyes-egyedül vannak; az ég tudja miről mesél neki, honnan veszi azokat a meleg szavakat, azt az édes suttogó, érzelemmelteli hangot, a melylyel Gyula Pálmához szól. A leány ott himbálódzik a nagy hintaszékben, és boldog tekintete a nevelőn pihen, a ki valami érdekes füzetekből olvas a szűznek; de elrejti azokat, ha valaki közel jő. Mi volt e füzetekben? Méreg . . . méreg, mely gyújt, emészt és beteggé tesz, ha vágy, melyet felidéz, nem nyer kielégítést. És Pálma maga sem tudja miért, de örömmel hallgatja Gyulát . . . úgy szeretné megölelni, megcsókolni érte . . . de resteli . . . epedve várja, hogy Gyula tegye meg azt vele, női szemérme tiltja, hogy ő legyen a kezdő. És Gyula hidegnek mutatja magát egy-két hétig. De azután oly hévvel tört ki belőle is a szerelem, hogy Pálma azt hitte, miszerint tűzhányó hegy forró lávája az, mely Gyula szeméből rá ragyog. Már félni kezdett tőle . . . de a tűz heve alább hagyott, a mint Andor is haza érkezett . . . Andor, a fiatal jogász csak elbámult, hogy itt találta régi nevelőjét, a ki ellen Mathild miatt ellenszenvet, gyűlöletet érzett szívében. No ez figyelemmel kísérte a Gyula minden lépteit . . . nem tetszett neki az a suttogás, a mit Gyula Pálmával véghez vitt, ha ő a közelben volt. És az a figyelem a suttogást megülte, mert Gyula leveleket kezdett titkon írni Pálmának. Ah, azok a levelek, az a fehér lap türelmes, rá lehet arra írni mindazt, a mit érez és nem érez az ember . . . nem pirul a rádobott szótól. Pálmát ezek a levelek majdnem őrjöngővé tették a szerelem lázában . . . így nem ír csak a szenvedély . . . mily mohón leste, várta, hogy Gyulával

csak egy-egy szót válthasson, csak kezét érinthesse pár pillanatra ha a cimbalomtanítás óráján pár percre egyedül maradtak . . . mert Andor az őrizte Pálmát a nevelőtől, oltalmazta, de keményen.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

1890. szeptember hó 5-én tartott hetivásár forgalmi kimutatása. (Közép számítás szerint.)

			Közép ár osztr. ért.	
			frt	kr.
Tiszta buza	—	—	5	—
Kétszeres	—	—	4	10
Rozs	—	—	3	50
Kukorica	—	—	3	90
Zab	—	—	2	10
Burgonya	—	—	1	80
Száz klgramm szalonna	—	—	56	—
Egy „ „	—	—	—	60
Egy „ marhahus	—	—	—	30
Egy „ disznóhus	—	—	—	44
Száz „ só	—	—	8	24
Egy „ só	—	—	—	10
Száz „ széna	—	—	4	02
„ „ szalma	—	—	2	80
Négy köbméter tűzifa kemény	—	—	5	—
„ „ „ puha	—	—	4	20
Egy liter szesz 36 fokú	—	—	—	36
„ „ borsó	—	—	—	10
„ „ lencse	—	—	—	12
„ „ paszuly	—	—	—	07

Felélős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Szentimrei István.

(Folyt. köv.)

Hirdetések.

372—1890. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-somlyói kir. járásbíróság 2042—1889. számú vég-

zése által Schulhoff Adolf csödtömege javára Telegdy Márton ellen 35 frt 15 kr. tőke, ennek 1888. évi július hó 25. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 19 frt 10 kr. perköltség követelése erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 400 frtra becsült termények és szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverés uján eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-somlyói kir. járásbírószága 3121—1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Sz.-Somlyón, alperes lakásán leendő eszközzésére 1890. évi szeptember hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégíttetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban összközlötetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztéseét követő naptól számíttatik.

Kelt Sz.-Somlyón, 1890. évi aug. hó 29-én.

VIRÁG LÁSZLÓ,

kir. bírósági végrehajtó.

1—1

Hirdetés

Thurócy Sándornak Sz.-Somlyón levő háza, szőlője és összes külső birtoka szabad kézből eladó.

Értekezhetni a tulajdonos ne-jével helyben.

Thurócy Sándor.

Kereset.

Egy bankintézet keres minde-nütt egyéneket, törvényileg en-gedélyezett sorsjegyek részlet-fizetés melletti eladására. Igen előnyös jutalék feltételek.
Ajánlatok B J jegy alatt
GOLDBERGER A. V. hirdetési irodájához, Budapest, váci-utca 4 6 9. sz. — intézendők

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy már 10 év óta fennálló üzletemhez a neutitseni, weiskircheni, bécsi és honi kész

a neutitseni, weiskircheni,

fa- és vasbutor raktárt rendeztem be,

illetve erre belföldi és külföldi elsőrendű butorgyárosoktól képviselőiséget Szilágymegye és vidékére vettem át, midőn erről van szerencsém tudatni, szívesen meghívom a T. vevő közönséget, szükség esetén rendelményeit nálam megtenni. Butorszövetek garnitúrákhoz legnagyobb választéku minta colectióim vannak rendelkezésre; elvállalok szilárd munkával ellátott butorokra berendezéseket, háló, ebédlő és szalon szobákhoz, kávéházak, nyaralók, fürdők, stbre.

Az árukat direkt első forrásból, a gyárból küldetem meg kívánság szerint, vagy helybeli raktáramból vehetők át; a fizetések megegyezések mellett hitelidőre, vagy részlet lefizetés mellett is történhetnek. Készpénzfizetésnél pénztári engedményt nyújtok, mely vétel összegétől függ: vidéki vagy távolabbi városokra a minta colectióit szívesen beküldöm, valamint költségkiszámitással is szolgálók; kívánság esetén megbízottamat a minta-collectió bemutatása végett s költségkiszámitás megtételére szívesen küldöm; megjegyzem, hogy butor behúzó kelméket legdivatosabb Jute, rips, gobelin, selyem, arany szövés, bársony, plüsch és zsenillenbe méter számra is szolgálók és ebből egy nagy minta colectióval rendelkezem.

A butorok kiállítása úgy minőségben, mint művészi kivitelben kifogástalan s azok jóságáért a gyárosaim régi jó hírneve, nagy kiviteli képessége garantíroz s nemcsak versenyképes olcsóbb árak, mint sok nagyvárosi, de a munka művészi kiállítása és tartósága felülmúlja ezeket. Megjegyzem továbbá, hogy úgy olcsóság tekintetében, mint művészi és masszív kiállításra nézve felülmúl sok nagyvárosi butorgyárosok készítményeit, és azon nagy előnye van a tisztelt megrendelőknék, hogy minden egyes darab butorokról személyes meggyőződést szerezhet anélkül, hogy erre előleget is adna. Gyárosaim nem hirdetik magukat, de szükségök sines reá, mert gyárosaim csakis megkedők által képviseltetik magukat. — Nádbutorokról és székekről, valamint zongora, cimbalom, vas pénzszekrények és varrógépekről külön gyári árak.

Vaspénztárak 50 frttól feljebb, varrógépek 24 frttól feljebb, zongorák 280 frttól feljebb, — nádszékek 2—10 frtig, — garnitúrák 60—700 frtig, — pulitíros siffon darabja 20—150 frtig, — pulitíros ágyak darabja 10—75 frtig, — pulitíros kredenc darabja 20—175 frtig, — pulitíros mosdó asztal darabja 15—75 frtig, — consol tükör márvánnyal, darabja 20—240 frtig, — író asztal darabja 10—120 frtig és még magasabb árak mellett is, ében fából, gyöngyház, elefántesont vagy más értékesebb berakásokkal és művészi faragványokkal. — Szíves megrendelésüket kérve, — ajánlom magamat,

FÁBRY JÓZSEF,

városház- és színházzal szemben Szilágy-Somlyón.

Egy félszázad óta hírneves és elismert teljesen ártalmatlan szépítő gyógyszer, mely fiatal, üde színt kölcsönöz, az arcból minden kiütésektől óvja. — Egyedül valódi dr. Schihuvsky-féle arckenőcs, mosdóvíz, szappan, gyors és kitűnő hatásúnak bizonyult be szeplő, májfolt és minden bőrkiütések ellen. Postai czétküldés naponta az ország minden részébe szállíttatik. — Egy nagy téglya valódi 75 kr, egy kis téglya 40 kr, egy darab szappan 60 kr. — Raktár FÁBRY JÓZSEF divatáru és illatszerek üzletében Szilágy-Somlyón, városház és színházzal szemben.